

Til lovforslag nr. L 177

Folketinget 2010-11

Betænkning afgivet af Arbejdsmarkedsudvalget den 25. maj 2011

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsmiljø

(Risikobaseret tilsyn, differentierede bøder m.v.)

[af beskæftigelsesministeren (Inger Støjberg)]

1. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 30. marts 2011 og var til 1. behandling den 26. april 2011. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Arbejdsmarkedsudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 4 møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og beskæftigelsesministeren sendte den 24. marts 2011 dette udkast til udvalget, jf. AMU alm. del – bilag 154. Den 14. april 2011 sendte beskæftigelsesministeren de indkomne høringssvar, et notat herom og et ligestillingsnotat til udvalget.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 3 spørgsmål til beskæftigelsesministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

Samråd

Arbejdsmarkedsudvalget har stillet 3 spørgsmål til beskæftigelsesministeren til mundtlig besvarelse. Ministeren har besvaret spørgsmålet i et samråd i Arbejdsmarkedsudvalget den 24. maj 2011. Det talepapir, som lå til grund for beskæftigelsesministerens besvarelse, er efterfølgende fremsendt til udvalget.

2. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et *flertal* i udvalget (udvalget med undtagelse af SF og EL) indstiller lovforslaget til *vedtagelse uændret*.

Socialdemokraternes medlemmer af udvalget er positivt indstillet over for forslaget, der udmønter de dele af aftalen af 22. marts 2011 mellem regeringen og Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti og Radikale Venstre om en strategi for

arbejdsmiljøindsatsen frem til 2020, som forudsætter ændringer af arbejdsmiljøloven.

Socialdemokraterne finder grundlæggende, at der er brug for at forbedre arbejdsmiljøindsatsen. Dårligt arbejdsmiljø har store menneskelige omkostninger og medfører samtidig årlige udgifter i milliardklassen til bl.a. sygedagpenge, arbejdsskadeerstatninger og offentlig forsørgelse af nedslidte.

Antallet af arbejdsulykker i Danmark er fortsat højt, og antallet af dødsulykker er markant højere end i hovedparten af de nordiske lande. Samtidig oplever vi i stigende grad problemer i forhold til det psykiske arbejdsmiljø i form af stress og udbrændthed.

Der er således brug for en forbedring af arbejdsmiljøet, hvilket Socialdemokraterne finder forslaget vil være medvirkende til. Indførelsen af såvel risikobaseret tilsynspraksis i to spor, differentierede bøder og bedre hjælp til mindre virksomheder vil medvirke til en forbedring af den samlede arbejdsmiljøindsats.

Socialdemokraterne er bekymrede for, hvorvidt ressourcetilførslen til Arbejdstilsynet er tilstrækkelig, til at indfri den forventede forbedring af arbejdsmiljøet, og nå de i aftalen fastlagte og bindende mål. Socialdemokraterne noterer sig i den forbindelse de revisionsbestemmelser, der er indeholdt i aftalen, og som medfører, at der løbende vil blive fulgt op på, hvorvidt de aftalte initiativer på arbejdsmiljøområdet vil have den ønskede effekt.

Socialdemokraterne indstiller lovforslaget til vedtagelse.

Et *mindretal* i udvalget (SF og EL) vil stemme hverken for eller imod lovforslaget ved 3. behandling.

Socialistisk Folkepartis medlemmer af udvalget bemærker, at i bemærkningerne til lovforslaget er det fremhævet, at forliget om arbejdsmiljøindsatsen skal føre til, at antallet af alvorlige arbejdsulykker i 2020 skal være faldet med 25 pct. Ligeledes skal 20 pct. færre i 2020 udsættes for psykiske overbelastninger på jobbet, og 20 pct. færre skal lide under nedslidning af muskler eller skelet.

Disse positive målsætninger ledsages imidlertid ikke af redskaber, som gør det realistisk at man kan opnå disse mål. Dette vil nemlig kræve, at man skal satse langt mere på at forebygge arbejdsskader. Som det ser ud nu, er det langt mest sandsynlige derfor, at man i 2020 må konstatere: »Desværre, de mål nåede vi ikke! «

En af de vigtigste effektive veje til at nå målene ville være, at staten inden for belastede brancher indgår forpligtende aftaler med arbejdsgiverforeninger og fagforbund om, hvordan man i fællesskab kan arbejde med at bringe disse arbejdsskader ned i branchen og på de enkelte arbejdspladser, bl.a. på baggrund af de erfaringer, som Arbejdstilsynet har og får gennem sine tilsynsbesøg. Hvis det lykkes at få et andet flertal ved folketingsvalget, vil SF arbejde for, at der indgås sådanne forpligtende aftaler.

Ideen om et risikobaseret tilsyn er grundlæggende god. Men det forudsætter, at risikovirkomhederne udvælges på en måde, så man finder de reelt »sorte får«. SF vurderer, at der er stor risiko for, at denne udvælgelse ikke får det rigtige resultat, bl.a. på grund af det statistiske materiale, der er til rådighed.

Loven indebærer, at der fremover kan gå 8-9 år, før en virksomhed eller institution får besøg af Arbejdstilsynet.

Dette er uendelig lang tid. Det er en almindelig erfaring, at et Arbejdstilsynsbesøg har en gunstig virkning i de første 2-3 år. Men derefter fader virkningen ud og forsvinder.

SF mener desuden, at der er stort behov for langt flere særlige indsatser fra Arbejdstilsynet i højt belastede brancher, f. eks. den livsfarlige bygge- og anlægsbranche.

SF er glad for, at muligheden for at give rådgivningspåbud er fastholdt, selv om man fra arbejdsgiverside forsøgte at få den fjernet. Indførelsen af differentierede bøder for overtrædelse af arbejdsmiljøloven – hvor de mindste bøder fastholdes og de øvrige sættes op – er også en positiv udvikling.

Ud fra en samlet vurdering undlader SF at stemme til lovforslaget.

Kristendemokraterne, Inuit Ataqatigiit, Siumut, Tjóðveldi og Sambandsflokkurin var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

Jens Vibjerg (V) Peter Juel Jensen (V) Louise Schack Elholm (V) Ulla Tørnæs (V) Bent Bøgsted (DF) Colette L. Brix (DF)

Helle Sjelle (KF) fmd. Charlotte Dyremose (KF) Anders Samuelson (LA) Torben Hansen (S) Anne-Marie Meldgaard (S)

Lone Møller (S) Leif Lahn Jensen (S) nfm. Eigil Andersen (SF) Karsten Hønge (SF) Morten Østergaard (RV)

Line Barfod (EL)

Kristendemokraterne, Inuit Ataqatigiit, Siumut, Tjóðveldi og Sambandsflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	47	Liberal Alliance (LA)	3
Socialdemokratiet (S)	45	Kristendemokraterne (KD)	1
Dansk Folkeparti (DF)	24	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	23	Siumut (SIU)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	17	Tjóðveldi (T)	1
Radikale Venstre (RV)	9	Sambandsflokkurin (SP)	1
Enhedslisten (EL)	4	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	2

Oversigt over bilag vedrørende L 177

Bilagsnr.	Titel
1	Hørings svar og høringsnotat, fra beskæftigelsesministeren
2	Udkast til tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
3	Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
1	1. udkast til betænkning

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 177

Spm.nr.	Titel
1	Spm. om, hvorfor man har valgt, at differentierede bøder skal tage udgangspunkt i antallet af ansatte i virksomheden og ikke i omsætningen, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
2	Spm. om eksempler på, hvor store bøder kan blive for forskellige typer virksomheder, hvis de opgøres efter antallet af ansatte, og hvis de i stedet blev opgjort efter omsætningen, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
3	Spm. om, hvordan indeksmodellen skal udformes i praksis, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå

Oversigt over samrådsspørgsmål vedrørende L 177

Samråds- spm.nr.	Titel
A	Samrådssp. om en redegørelse for, hvorvidt det er ministerens vurdering, at der er afsat tilstrækkelige midler til at gennemføre en fyldestgørende kontrolvirksomhed, herunder den kommende, risikobaserede tilsynsvirksomhed aftalt i 2020-strategien på arbejdsmiljøområdet, til beskæftigelsesministeren
B	Samrådssp. om Arbejdstilsynet kan gennemføre en tilstrækkelig kontrolvirksomhed med det nuværende antal årsværk, til beskæftigelsesministeren
C	Samrådssp., om det er ministerens vurdering, at antallet af kontrolbesøg i bygge- og anlægsbranchen vil stige ved overgangen til risikobaseret tilsynsvirksomhed, og i så fald hvor meget, til beskæftigelsesministeren